

Santa Maria de Merlès

Santa Maria de Merlès

Ubicació

Comarca: Berguedà
Lloc/Adreça: Plaça Santa Maria, s/n. Santa Maria de Merlès

Coordenades:

Latitud: 42.00128
Longitud: 1.978
UTM Est (X): 415362
UTM Nord (Y): 4650423

Classificació

Número de fitxa: 08255 - 6
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia: Edifici
Estil / època: Modern Contemporani
Segle: XVIII
Estat de conservació: Bo
Protecció: Inexistent
Número inventari: Sí, IPA. 3619
Generalitat i altres inventaris:
Accés: Fàcil
Ús actual: Religios
Titularitat: Privada
Titular: Bisbat de Solsona. Pl. Palau, 1. 25280. Solsona
Autoria de la fitxa: Jordi Compte i Marta Homs
Data de registre de la fitxa: dt., 09/10/2007 - 02:00

Descripció

L'església de Santa Maria es troba situada a la plaça del nucli urbà de Santa Maria de Merlès. És una església de planta rectangular, d'una nau coberta amb volta i amb capelles als laterals, amb teulada de doble vessant amb aigües a les façanes laterals i absis carrat orientat al nord. Està construïda amb murs de maçoneria de pedra i presenta cantonades diferenciades de carreus de majors dimensions.

La façana principal, orientada al sud, presenta un portal d'arc de mig punt flanquejat per dues falses pilastres que aguanten un entaulament llis i un timpà triangular amb la data inscrita de 1725 a l'interior. Sobre el portal s'hi obre un òcul emmarcat amb pedra i al costat hi ha un rellotge de sol. Sota el carener hi ha un rellotge d'esfera.

A la façana est s'hi adossa l'actual rectoria construïda durant el segle XX, i a la façana oest s'hi adossa ca l'Ermità, l'antiga rectoria del segle XVIII. De la part nord de ca l'Ermità s'erigeix el campanar barroc de torre, format per planta quadrada, construït amb maçoneria de pedra, cantonades diferenciades i coronat amb una balustrada de pedra. Presenta 8 ulls, dos per costat i s'hi conserven dues campanes. A la part oest del campanar s'hi obren 2 finestres emmarcades amb pedra i un òcul modern. Continua la façana de l'església estenent-se en direcció nord, on hi ha una obertura moderna coronada amb arc de mig punt i un òcul emmarcat amb pedra amb la data inscrita de 1890.

Història

L'església parroquial de Santa Maria de Merlès fou consagrada l'any 893. La seva demarcació comprenia les dues vessants de la vall de la riera de Merlès, i es trobava dins l'ampli terme del castell de Merlès, pertanyent al bisbat d'Urgell. A mitjans del segle X el terme del castell fou dividit en dos, utilitzant la riera com a frontera entre ells. El sector de ponent restà al comtat de Berga i al bisbat d'Urgell i el sector de llevant passà a ser territori del comtat d'Osona-Manresa formant part del bisbat de Vic. El fet que l'església parroquial de Santa Maria quedés inclosa en el bisbat d'Urgell degué provocar la creació d'una nova església en el terme pertanyent al bisbat d'Osona-Manresa dins els límits del bisbat de Vic: l'església de Sant Martí de Merlès, documentada ja al segle X. L'església de Santa Maria fou reedificada al segle XVIII a pocs metres de l'antiga església que es podria haver trobat a la zona on hi ha el cementiri. Aquesta nova església que substituïa l'anterior és d'estil barroc; un edifici d'una sola nau amb capelles laterals, amb la porta que s'obre a migdia i el campanar de torre quadrada.

Bibliografia

AADD (1995). Gran Geografia Comarcal de Catalunya. Bages, Berguedà i Solsonès. Enciclopèdia Catalana, S.A.

AADD (1994). Inventari de Patrimoni Arquitectònic de Catalunya. El Berguedà. Generalitat de Catalunya, Departament de Cultura.

BURON, Vicenç (1977). Esglésies romàniques catalanes. Guia. Artestudi Edicions.

FONT, Dani (1992). Resum històric de les parròquies de l'arxiprestat del Lluçanès. (inèdit).

GAVIN, Josep M (1985). Inventari d'esglésies. Berguedà. Edita Arxiu Gavín.

Inventari de Patrimoni Arquitectònic de Catalunya. Santa Maria de Merlès. Àrea de Coneixement i Recerca, Departament de Cultura, Generalitat de Catalunya, revisat el maig de 2007.

